

S. Luschiy,
candidate of philological sciences,
Institute of Literature
Taras Shevchenko National Academy of Sciences

SEA CHARACTER IN POETRY OF NEW YORK GROUP

The poetry of the New York group occupies the special place in the history of the Ukrainian lyric poetry of the XX century, striking readers by its originality and uniqueness, by combination of rational and irrational, real and fantastic, modern and traditional. The wide subject spectrum, the figurative variety, these poets-innovators' specific stylistic devices of speech are actively investigated by literary critics nowadays. The scientists focus attention on the figurative variety in the works of Diaspora poets. In my opinion, the sea character is one of the key images in the poetry of the New York group, especially in Vira Vovk's poetic heritage (collections "Youth", "Leading Star", "Elegies", "Black acacias", "Meanders", "Mandalya" and others). The mentioned character finds out itself on the subject level and in the field of ideological and emotional conception of her works. It can be already met in the first poetess's collection "Youth" (1954). The sea symbolizes a strange land, distance. And it is no coincidence, in fact it's the poetess who has to live as an emigrant, far from her motherland:

Може, казка у вирій летить
І весну перевозить **за море?** [7, 60].

In Vira Vovk's poems the sea character is examined from the various emotional sides: "the savage unidentified sea", "grand native sea" (verses "Three wishes" and "Above the sea" (1952)):

Одне з бажань:
І, як матрос, на синій щоглі
Орати **дикє море** й розрізняти
Планетний біг і льоти гураганів [7, 72].

Як вечір котить зоряні лявіни
На океану довгі береги,
Душа співає з туги і нудьги
За **рідним морем**, де біліші піни.
Хотілося б умерти на заранні
Й воскреснути, щоб втомленим ногам,
Де хвилі б'ють поклони берегам,
Лиман зелений пільгу дав останню [7, 41].

In Vera Vovk's poetries there is a folklore epithet "distant seas" (collection "Elegies") :

Де мій запашний чорнозем, де лимани,
Що полоскали б моє коріння?
Де дерева, що піднесли б галуззя, як ліри?
Де журавлі, що перевезли б
Мою тугу за **далекі моря?** [6, 15].

There are also folklore comparisons, particularly in the verse "Summer":

Серед туману
Лани – мов море [9, 51].

In the poetess's works the sea is often associated with eternity, because of this there is an epithet "the eternal sea":

Море предвічне! Ти, що несеш мене
На своїх дівочих хвилях у давній континент,
Прекрасна твоя атраментова глибінь
І пристрасть тропічна в солоному вітрі.
Місяць, як кораль, сходить над нами
Розпикати струни гітари на довгому борту
І гріти самотніх, повитих у ніч і надію.
Море предвічне! Потужне в красі суворій:
Бізони гураганів не перегудуть твоїх арф,
Не переможуть штилі твоєї байдужості,
Ти – королівське, в багрецю заходів [6, 122].

In the poetic collection "Women's masks" (1994) in the verse "Kudrun" the epithet "snow-covered sea" appears [9, 297]. It's in the marine background, where the author reveals the most various psychological states of lyric heroine: melancholy, loneliness, joy, hope. Thus in the poetry "Towers it is said about man's loneliness and impracticability of human hopes":

...Але сама стримить у хмари морська вежа,
І хвилі розбивають на ній свої корони,
Коли вона шле світло далеким каравелам [7, 56].

The poetry "Nadiya" completely differs from the previous one by its mood:

Не кажіть, що це гріх проти Духа: безмежне хотіти,
Ждати чуда, як ранку в бузку, ластівок і веселки;
Та ж у вас ні зерна-окрушини надії немає.
Ви потонете в море, поставивши стопу на хвилю,
А я буду співати до струн золотих, як Давид!
І молитимуся віттарям навколішках, як проста дитина,
Що черпає не з книг, а з душі молодої полонки.
Вранці сонце піде, сміючись, за моїми плугами,
І посипляться зорі вночі з Божих жмень,
як зерно, в мої скиби [7, 63].

So the sea character carries important ideological and mood sense in the philosophical and landscape lyric Vera Vovk's poetry. The poem "Orpheus" from the poetic collection "Elegy" (1956) is a striking example:

– О фіолетні смеркання **над морем** без тебе,
О, дикий клич мев, що роздер мою душу!
Вагітніє небо погідне і сиплються зорі,
Ненарушені горем, що забрало мій спів.
Скрипить бамбусовий гай, як давніше,
По звичаю давнім гойдаються орхідеї,
І світло хвилюється в водах, як стьошка
З прядива веселки, бездумно.
Тільки в піску вологім застиг наш слід

Із давен-давна, ще як цей берег наш був.
Ще й досі сюди ковзкі хвилі полощуть
Мушлі рожеві, схожі на ловкі вуха,
Що слухали моїх пісень.
Червоноруба, на суші, горить анемона;
– Завтра вона вже вмере під байдужістю сонця...
Одна-однісінька хвиля вернула б її у життя,
Але ця хвиля буде собі плюскотіти
На віддаль дитячого кроку від неї,
Холодна, ритмічна, прозора...
Як розбудити чуття цій природі,
Затопленій тільки у власну красу?
Єдина, як відшукати те все, що минуло?
Чи пізнаєш той крик, що був раніше мій спів?
Я буду бігти навмання, ловити твою одягу,
Хоч би то були тільки білі вітрила, що лопочуть у вітрі,
Буду кричати в **роз'юшене море** твоє ім'я,
Хай регочуть хвилі!
Ранком, може, рибалки найдуть, витягаючи сіті,
Півзариту в пісок сопілку Орфея,
І заграє по мені наймолодший рибалка [6, 11–12].

Or another example, the verse “Nocturne” (collection “Black acacias”):

О ночі, п'явки на ранах!
Гектична плямо неба,
Місяцю, сходиш великий
Ссати море й лягати на груди камінню... [9, 141].

The researchers of Vera Vovk's work have opportunely stressed that Hutsulian localisms of her works are organically combined with the exotic “things” of other countries. The author skillfully adds the exotic details of Mexican, Brazilian, Italian and Greek nature to the Ukrainian landscapes, addressing to the character of enigmatic boundless sea:

Сліпучо білі церкви
З горбів майорять,
Колони пальм
(Вертепові зорі)
Підперли блакитне скло,
Хмари – райськими птахами,
Море у ніздрях – медом,
Переспілими манго
Липне до шкіри.
Човни хустками вітрил
Стирають піт із душі.
Я жду [9, 145].

Thinking over her own poetic work and aims the author has marked: “...consider that writing about Brazil, Mexico, North America, Greece or Italy I extend the borders of Ukraine” [9, 396].

The richness and uniqueness of metaphorical Vera Vovk's poetry astonishes. On the whole the abundance of metaphors is a basic sign not only of Vera Wolf's poetries but also of

other members of the New York group, in particular E. Andrievska, B. Boichuk, B. Rubchak, U. Tarnavskiy.

There are some touching and delicate personifications related to the sea character. They originate in the first poetic Vera Vovk's collection "Youth" (1954) and appear in her last collections: "Ornamanted tiles" (1999) and "Violyatowads evening" (2000).

In the poetry "India" (collection "Youth") and "Fate" (collection "Black acacias") revealing the sea the author appeals to the voice characters:

Як у свічадах, там палають
Червоні в гаагських водах зорі!
Муллою там голосить море,
На струнах джунглів вітер грає [9, 44].

Вічно дихає море.
Чую бризки на лицах, –
Вітер їх стер [9, 135].

The metaphors from Vera Vovk's rhymes which are related to the marine themes are refined and original (collection "Meanders" (1979) the verses "Eyelashes cover the sea" and "Dresden Burned"):

море гналося і перегнало
на моїй плоті тисяча пальців
зачаття бога [9, 247].

Ще чую Цвінґер в морі серенад
І млосні пахощі троянд розквітлих;
Мости, як дуги, поклонились вряд,
Сплелися вежі – філіїрани світлі [9, 46].

It is possible to assert that Vera Vovk, the author of collections "Mandalya" (1980), "Women's masks" (1994), "Prayer to the Virgin" (1995), "Violya towards evening" (2000), is interested in marine themes and images for a long time.

If only remember the verse "Sea" (collection "Mandalya" (1980):

Мореплавець вчитав
у розгорненій **книзі моря,**
що з давніх аварій
відважним лишилися
фінікійські амфори [9, 270].

Or the poetry "Ariadna" (collection "Women's masks" (1994):

Моє волосся переплітається
з волоссям вітру
вуха тонуть у шум
кокосових віял
думки – у вовну хмар
у жовтий серп місяця
над воланами моря... [9, 277].

The poetry "Maybe a morely in the window" (collection "Service to the Virgine" (1995) or "My melancholy is swaying" (collection "Violya towads evening" (2000)):

Планети пішли в хорівід,
Струснулися зорі і вісь землі.
Задзвеніли **оркестри морів**,
повклякали лани [9, 319].

Моя туга колишеться
на **кучерях моря**
чайкою лине
за вітром на обрії
моє гніздо скалічене
я дома ніде
завжди кличе мене
невідомий обрій [9, 388].

In Vera Vovk's works (not only poetic but also prosaic) the sea is a symbolic image of a road, a strange land, the sense of human life, navigators who are transmitters of eternal ideals: "Глибоко дихає море. Потужні груди піднімаються до неба і спускаються до Аду; над ними тільки вічні світила. Воно – могутній володар, що торкається континентів високими бурунами й розсипає по берегах надмір своїх цінностей: мушель, бурштинів, коралів, морських зір. Часом, одначе, воно викине, ніби виклик на двобій, рештки розбитого судна і чиєсь мертве тіло. Це – прекрасне і страшне божество. Прекрасне, коли в сонячній чи місячній світлі грають у його хвилях різнобарвні самоцвіти, коли леготи його кучерявлять, коли майже видні на його шкірі перехресні дороги кораблів, що плывуть від обрію до обрію; а страшне своїм непроникливим царством глибин, своїми підводними велетенськими м'ясожерними жителями, своєю неспокійною, ненаглядною вдачею, що спроможна розбивати, ковтати, приносити смерть і руїну.

Мореплавець свідомий цих істин, але він закоханий у море, а коханці не бувають розсудливі, обережні. І, зрештою, до чого здалися б розсудливість та обережність? Море мудріше й хитріше від них" [8, 86].

In V. Boichuk's works the sea is also a symbol of eternity. Both Vera Vovk and V. Boichuk forced to live on the strange land far from Ukraine. At the time of World War II he became an orphan. When he was sixteen he left for the westward. In DP camps he finished the Ukrainian gymnasium. In 1949 he moved to the USA for permanent residence. It involved the corresponding emotional attitude of V. Boichuk's verses, their philosophical range of problems in fact it's typical for every member of the New York group.

The philosophical lyric poetry of V. Boichuk is closely connected with the character of sea. The poet's comparisons strike by their range (the verse "Fragment"):

...Любили все.
Як нереальний світ, якого центром – ми,
а довкруги **дзюрчання всесвіту**,
як море, довкруги бурхлива музика
падіння і народження світів – для нас [5, 37].

The verse "Ciudad de Mexico":

Коли богам останню жертву крові принесли,
і білий вуж пішов людиною назад **на море**, –
тоді щоранку сонце виростало з-під гори,

тоді щовечора вгиналося назад на гори,
мов соняшник. І тонув глибоко вівтар війни
у жовте тіло ріні, піщанцю і глини:
його тиснули в мозок чорні загорілі черепа
з засохлими в крові очищами людини.
І відійшли тяжкими кроками старі боги,
лягли великими тілами під бриласті мури
своїх святинь, а з їхніх серць росли худі хрести
в широких копулах, що тиснуться в минуле [4, 5].

In the research “Poets of the New York group” Oleksandr Astafiev justly stressed, that in the poetry of one more participant of this group, B. Rubchak, (the professor at the University of Illinois who was born in Kalush, presently Ivano-Frankivsk region) “thought” and “sea” become the symbols of two worlds being caught by poetic author’s sight, the culture that created its system of values, and everlasting nature [3, 23].

First of all the reader is astonished at psychologist of B. Rubchak’s works, high culture of letter, original vivid vision of the world and laconic metaphorical of poetries, where the sea comes forward as one of metaphors (poetry “Three fragments of Word” collection “Personal Clio” (1967):

Тихо. Ні звука
на чорному світі.
Мором і скукою
море століть.
Плачуть ліси.
в глушині віковій.
Лезо сльози
Забагрянило віі [11, 68].

Philosophical poetry “Distance of roads”, where it is said about the irretrievable losses of personality, that not to turn the important life moments, contains the mentioned metaphor too:

Втратив ти в **лицях морів,**
в **морі облич**
промінь, що травень беріг
в крилах бджоли [11, 105].

Poetries “Monologue of captain Eigeб” and “My Itaka” from collection “Madder is drowned” (1980) are related to the character of sea:

Море вітром горить у венах,
серце душить мене, б’ючись:
мушу знати життя студене
вбивчо хтивих щілин очиць [11, 46–47].

Пливти нелегко з днів багажем:
я в море викинув все це.
Та відблиск слів твоїх
у море вкинене серце.
Лишав багато бажань, домів, –
путі опутали тіло.

Хотів, щоб шквал у слові шумів,
щоб слово вітром горіло [11, 81].

The sea character is mentioned in the verse “In last house of mirror” that belongs to the early B. Rubchak collection “To the girl without country” (1963):

На нагім морі дзеркала
розгубиш часу гавані,
не знайдеш днів, ночей,
одчаю і надій [11, 104].

In the verses “To Cain” and “November”:

Не сховаєш обличчя в речей тихих плесах,
бо **море** його **шумить**.
Безумна жертва піднесених весен
не дасть відпочити на мить [11, 107].

І досі білогриві
коні піною-кров'ю,
і досі про інший берег **шепоче море**,
а вже осінь обличчя вишневе твоє, шовкове
взяла у сухі долоні [10, 135].

In B. Rubchak's rhymes the epithets are also related to the sea: “marine slime”, “youngsea”, “foamysea” (the verse “Eloisa speaks”):

У свою господу ти мене повів,
наші душі злилися в тиші осінніх днів,
наші руки сплелися у танці **пінистих морів**,
і ти був – спів,
я – спів [11, 146].

In the lyric poetry of E. Andrievska that presents the experimental intellectual current of the modern Ukrainian poetry the sea character has the role of an original and deep metaphor. Investigating the stylish dominants of E. Andrievska's works the literary critic U. Lavrinenko underlined, that the poetess had “розвинула послідовно сюрреалізм як стиль, з його казковою метафорою і гіперболою” [10, 52].

E. Andrievska is also resorts to the untypical epithets and comparisons such as: “море березове, огірком підперезане”. As well as the poets of the New York group she often uses the reception of personification: the sea “ходить на березі, оком навколо кидає” (the poem “Midday of traditional entertainments”) [1, 8].

In a poem the “Perpetual opening of doomsday market, or market in doomsday” an unexpected metaphor comes up:

Сліпучий живчик порожнини ділить
(Через провалля тельбухом розбухлим)
Й підземне серце по струмочку з Богом
Через **моря окапин і обвуглень**... [1, 35].

The sea is mentioned in the poem “The most necessary laws of dream” too that belongs to the collection “The first ones” (1964):

Ось, здається, міст,
А дмухнув.
І міст уже **море**,
Несе до мети,
Будь то черевик чи теплохід.
Вхід.
Вихід [2, 5].

Since the features of neoromanticism are noticeable in the works of the New York group poets the address to character of sea seems fully appropriate: the sea is a symbol of eternity, wandering, a road, the sense of human life. Symbols, epithets, comparisons and metaphors of members of the New York group are closely connected with this character. They are extraordinarily original, laconic, deep and informing.

Thus in works of poets of the "New York group" the sea character appears in the manner of both folklore and classic literary traditions and modern one and also in the philosophical and cultural sense.

Література

1. Андiєвська Е. Базар : [поезії] / Е. Андiєвська. – Мюнхен : Сучасність, 1967. – 49 с.
2. Андiєвська Е. Первні / Е. Андiєвська. – Мюнхен : Сучасність, 1964. – 35 с.
3. Астаф'єв О. Поети "Нью-Йоркської групи" / О. Астаф'єв. – Ніжин : Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. Гоголя, 1995. – 30 с.
4. Бойчук Б. Вірші для Мехіко / Б. Бойчук. – Мюнхен : Вид-во Нью-Йоркської Групи, 1964. – 19 с.
5. Бойчук Б. Спомини любови : [поезії] / Б. Бойчук. – Нью-Йорк : Вид-во Нью-Йоркської Групи, 1963. – 94 с.
6. Вовк В. Елегії / В. Вовк. – Мюнхен : Українське видавництво, 1956. – 38 с.
7. Вовк В. Зоря провідна / В. Вовк. – Мюнхен : Молоде життя, 1955. – 74 с.
8. Вовк В. Каравели / В. Вовк. – Львів : Бак, 2006. – 96 с.
9. Вовк В. Поезії / В. Вовк. – К. : Родовід, 2000. – 400 с.
10. Листи до приятелів / [за ред М. Шлемкевича]. – 1966. – Кн. 5–6–7. – С. 60–62.
11. Рубчак Б. Крило Ікарове : [поезії] / Б. Рубчак. – К. : Дніпро, 1991. – 205 с.